

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

WIESŁAW ADAM KOŃSKI (1948-2018) DZIENNIKARZ, DZIAŁACZ TNP, WYKŁADOWCA AKADEMICKI

Abstrakt

Artykuł poświęcony jest sylwetce zmarłego 5 kwietnia 2018 r. działacza Towarzystwa Naukowego Płockiego. Zmarły pełnił funkcję redaktora naczelnego „Notatek Płockich”, sekretarza generalnego i przewodniczącego komisji wydawniczej. Przez 37 lat redagował „Notatki”, które w ciągu tego czasu zmieniły się w profesjonalne pismo popularnonaukowe. Poza tym W. Koński był wykładowcą akademickim w kilku szkołach wyższych oraz znanym prasoznawcą. Był autorem i redaktorem wielu artykułów i opracowań naukowych.

Słowa kluczowe: Płock, Towarzystwo Naukowe Płockie, Wiesław Koński

Jak już informowaliśmy w poprzednim numerze, 5 kwietnia 2018 r. niespodziewanie zmarł Wiesław Koński, wieloletni redaktor naczelny „Notatek Płockich”, sekretarz generalny TNP i przewodniczący Komisji Wydawniczej. Zmarły był też uznanym medioznawcą, wykładowcą akademickim i wychowawcą setek studentów kilku uczelni. Jednak najbardziej kojarzył się z „Notatkami Płockimi”, którym poświęcał wiele czasu i trudu, pracując społecznie jako redaktor naczelny od wiosny 1981 r. do wiosny 2018 r. Z racji wielkiej jego roli w działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego, poświęcamy mu ten skromny szkic biograficzny, licząc na to, że stanie się to inspiracją dla przyszłego biografy zmarłego Redaktora Naczelnego naszego czasopisma.

Wiesław Adam Koński urodził się 1 grudnia 1948 r. w Wałbrzychu. Jego ojciec w czasie II wojny światowej przedostał się do Wielkiej Brytanii i był oficerem w polskich dywizjonach bombowych 301 i 304, a po wojnie pracował jako nauczyciel i dyrektor placówek oświatowych. Po jakimś czasie rodzina przeniosła się do Jastki na Podkarpaciu, gdzie W. Koński ukończył tamtejsze Technikum Chemiczne. Już wtedy odkrył w sobie żytkę dziennikarską, gdyż jako uczeń zamieszczał teksty w bardzo czytelnym wtedy „Sztandarze Młodych”.

W 1966 r. odbywał praktykę zawodową w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych i zapewne wtedy podjął decyzję podjęcia pracy w Petrochemii. Po skończeniu technikum w 1967 r. zamieszkał w Płocku. Początkowo pracował jako destylatorowy, piecowy i sterowniczy. Praca w produkcji w MZRiP stanowiła w istocie epizod w jego życiu zawodowym, bowiem zainteresowania i predyspozycje humanistyczne wzięły górę. Po kilku

Doc. dr Wiesław Koński, 29 września 2016 r.

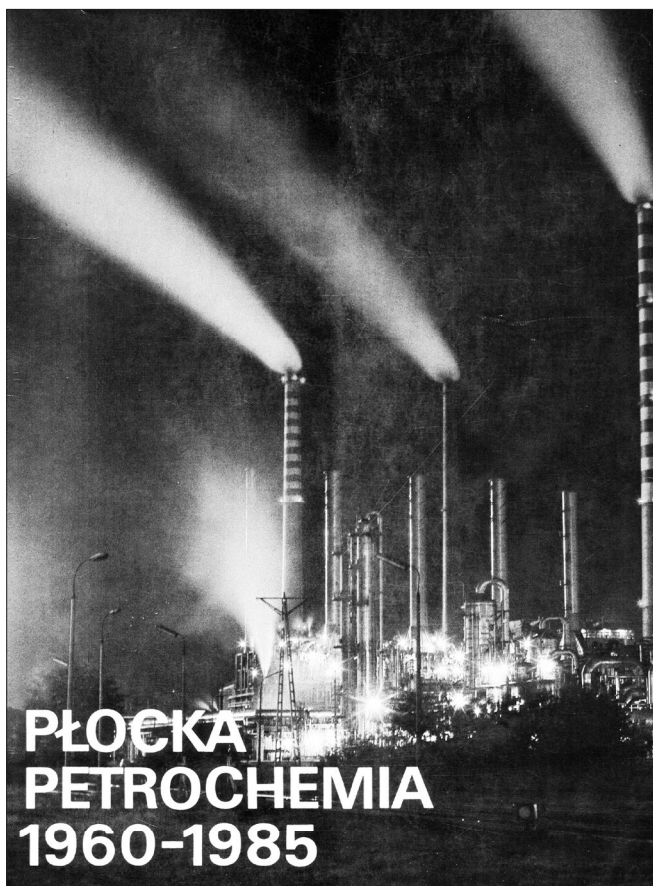
Fot. Maciej Wróbel

latach przeszedł do pracy dziennikarskiej w Petrochemii jako kierownik zakładowego radiowęzła, kierownik działu informacji i rzecznik prasowy Petrochemii oraz w listopadzie 1981 r. reaktywator i redaktor naczelny tygodnika „Petro-Echo”, którym kierował do grudnia 1985 r. Tymczasem w 1979 r.

ukończył studia dziennikarskie na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Plonem jego pracy w MZRiP była bogato ilustrowana monografia „Płocka Petrochemia 1960-1985”¹, nagrodzona w otwartym ogólnopolskim konkursie, zorganizowanym przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, Polskie Towarzystwo Historii Techniki i Naczelną Organizację Techniczną. Tematem konkursu była „historia zakładu przemysłowego – wielkiego przedsięwzięcia inżynierskiego”, a fundatorem nagrody – redakcja prestiżowego wtedy tygodnika „Polityka”².

W 1980 r. został przyjęty do Towarzystwa Naukowego Płockiego, przejmując po śmierci Franciszka Dorobka w 1981 r. funkcję redaktora naczelnego „Notatek Płockich” oraz przewodniczącego komisji wydawniczej TNP. Obie te funkcje pełnił nieprzerwanie do rezygnacji – ze względu na stan zdrowia – w lutym 2018 r. Funkcję przewodniczącego kolegium redakcyjnego „Notatek Płockich” objął w szczególnym czasie przełomu politycznego w Polsce. Z jego inicjatywy „Notatki” zaczęły się stopniowo zmieniać w pismo o wyraźnie naukowym charakterze. Starał się pozyskiwać nowych autorów, nie zawsze przychylnie ocenianych przez ówczesne władze.

Strona tytułowa opracowania Płocka Petrochemia 1960-1985”

Zarząd TNP pozytywnie ocenił jego starania, bowiem już w 1983 r. powierzył mu kolejną odpowiedzialną funkcję – sekretarza generalnego TNP. Jednak jego najważniejsza aktywność ogniskowała się wokół przygotowywania kolejnych numerów „Notatek Płockich”. Łącznie spod jego ręki wyszło 149 numerów pisma – od nr. 1(106)/1981 do nr. 1(254)/2018 – co będzie rekordem trudnym do pobicia. Szczególnie skomplikowana była sytuacja w pierwszej połowie lat 80., kiedy na problemy z drukarnią nałożył się jeszcze stan wojenny i zawieszenie wydawania wszystkich czasopism. Nadrabianie straconego czasu i zerwania ciągłości wydawnictwa trwało kilka lat i dopiero od 1986 r. „Notatki” ukazywały się już regularnie co kwartał. Przez kolejne lata skład redakcji ulegał zmianie, natomiast niezmiennie redaktorem naczelnym pozostawał Wiesław Koński. Zaangażowanie się w działalność w Towarzystwa zaowocowało też – w ramach Seminarium Doktoranckiego TNP – przygotowaniem pod kierunkiem prof. Anny Słomkowskiej pracy doktorskiej na temat „Prasa płocka w latach 1945-1981”. Obrona pracy odbyła się w czerwcu 1990 r. na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. W ten sposób Wiesław Koński uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie mediów i stał się najlepszym znawcą prasy płockiej i coraz bardziej uznawanym prasoznawcą. Praca doktorska miała pionierski charakter i była pierwszym naukowym opracowaniem płockiej prasy. Bezpośrednio po uzyskaniu doktoratu – z jego inspiracji – w TNP odbyło się sympozjum naukowe pt. *Prasa lokalna* z udziałem medioznawców z całej Polski. W. Koński wygłosił na niej referat, oparty o jego pracę doktorską – „Dzieje prasy płockiej”³.

Uzyskanie doktoratu przypadło na czas wielkich przemian ustrojowych w Polsce, co otwierało – także przed nim – nowe możliwości zawodowe i naukowe. W latach 1985-1991 oraz 1994-1998 pełnił funkcję rzecznika prasowego wojewody płockiego, a w latach 1999-2000 – rzecznika prasowego prezydenta miasta Płocka. Równocześnie rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w kilku wyższych uczelniach: Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy, Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku i Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. W tej ostatniej uczelni, z której przeszedł na emeryturę, pełnił kolejno funkcje dziekana Wydziału Politologii i Stosunków Międzynarodowych, dziekana Wydziału Nauk Społecznych oraz dziekana Wydziału Administracji i Zarządzania Filii w Wyszakowie. W ramach pracy na uczelniach organizował liczne konferencje i sesje naukowe, sam uczestniczył w wielu przedsięwzięciach naukowych,

wygaszając referaty i przygotowując do druku różne publikacje naukowe. I oczywiście wykształcił rzesze studentów, którzy zawdzięczają mu zdobycie kwalifikacji zawodowych, co często otworzyło im drogę do zdobycia ciekawej i satysfakcjonującej pracy. Oprócz tego współpracował z płockimi liceami: im. Władysława Jagiełły i Stanisława Małachowskiego, gdzie prowadził z uczniami zajęcia dziennikarskie.

W. Koński jako dziennikarz opublikował ponad 1,5 tys. artykułów, natomiast po podjęciu działalności naukowej stał się cenionym prasoznawcą i redaktorem czasopism naukowych. W latach 1995-2000 był sekretarzem redakcji „Płockiego Rocznika Historyczno-Archivalnego”, a od 2000 r. był sekretarzem redakcji dwumiesięcznika „Humanizacja Pracy”, wydawanego przez Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica.

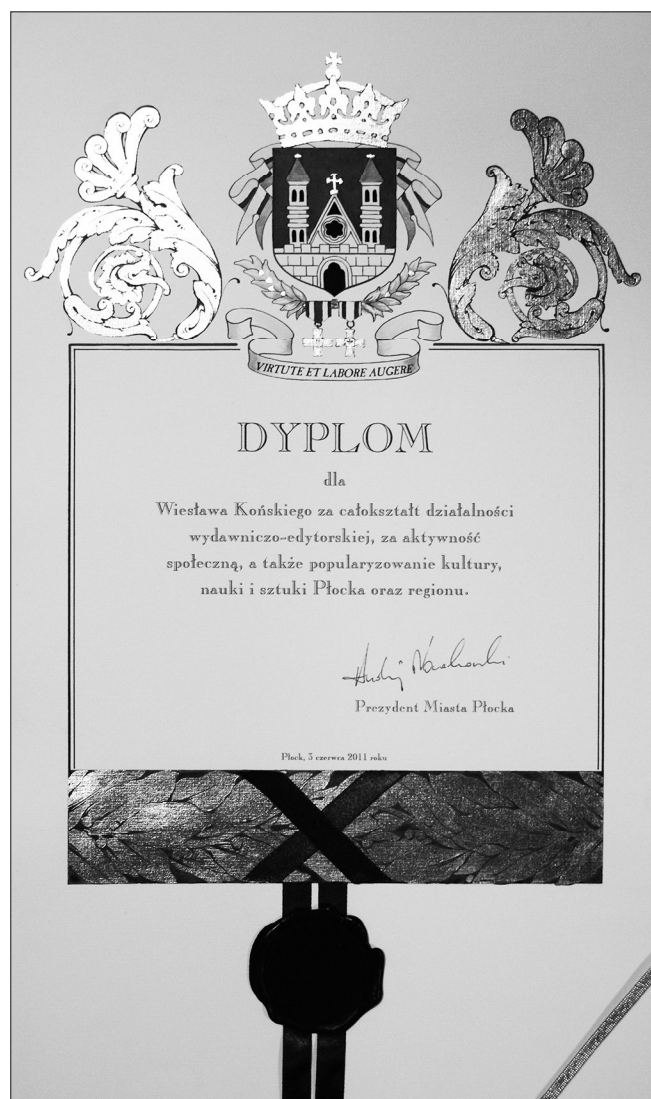
Po upadku komunizmu redagowane przez niego „Notatki Płockie” otworzyły się na nowych autorów i nowe tematy, dotychczas pomijane ze względów politycznych. Dotyczyło to zwłaszcza traktowanej wcześniej marginalnie historii Płocka i Mazowsza Płockiego w latach II RP. Była wśród nich tematyka żydowska, obrona Płocka w 1920 r., postać Józefa Piłsudskiego, kwestie wyznaniowe i inne⁴.

Kolejne jubileusze „Notatek” były zwykle uroczyste obchodzone, podkreślane okolicznościowymi spotkaniami, sesjami i konferencjami naukowymi. W grudniu 1986 r. z okazji 30-lecia kolegium redakcyjne przyjął wojewoda płocki Antoni Bielak⁵, 10 lat później – na 40-lecie czasopisma – redakcję przyjął wojewoda płocki Krzysztof Kołach⁶, w 2004 r. uczczono wydanie 200. numeru „Notatek” sesją naukową *Czasopisma społecznego ruchu naukowego*. Na tę okoliczność na ręce W. Końskiego nadeszło wiele listów gratulacyjnych, m.in. od ówczesnego marszałka Sejmu Józefa Oleksego. W czasie sesji dr Wiesław Koński wygłosił wielce interesujący i wartościowy referat *Geneza powstania i rozwój „Notatek Płockich” w latach 1956-2004*⁷. We wrześniu 2016 r. z okazji 60-lecia „Notatek Płockich” w TNP odbyła się konferencja naukowa *Czasopisma towarzyszeń naukowych*, która uświetniła jubileusz. Licznie przyjechali na nią profesorowie różnych specjalności i wydawcy czasopism naukowych, a red. W. Koński odebrał wiele zasłużonych gratulacji⁸.

Wychodząc naprzeciw przemianom technologicznym, wszystkie numery od 1956 r. zostały zdigitalizowane i początkowo nagrane na płytę CD i sprzedawane, a od 2011 r. udostępniane bezpłatnie w internecie. W ramach nadawania „Notatkom Płockim” w pełni naukowego charakteru

od nr 1/2007 wprowadzono Radę Naukową, kierowaną przez Prezesa TNP prof. Zbigniewa Kruszewskiego, a od nr 1/2008 dodano abstrakty artykułów, słowa kluczowe, streszczenia i spisy treści w języku angielskim. Między innymi dzięki temu po wprowadzeniu przez MNiSW punktacji czasopism naukowych, „Notatki” otrzymały w 2013 r. pięć, a w 2015 r. – sześć punktów, co było dużym sukcesem. „Notatki Płockie” jako czasopismo popularnonaukowe i naukowe do dzisiaj są swoistym ewenementem na polskim rynku wydawniczym, gdyż nieprzerwanie ukazują się od ponad 60 lat. Jest to niewątpliwie zasługą jego wieloletniego redaktora naczelnego – W. Końskiego⁹.

Zmarły był też redaktorem różnego typu opracowań naukowych, m.in. monografii LO im. Małachowskiego w Płocku¹⁰, wydawcą wspomnień Zygmunta Kozaneckiego (wspólnie z Jerzym Stefańskim i Andrzejem Papierowskim)¹¹, wspomnień płoczan¹², materiałów pokonferencyjnych dla uczczenia

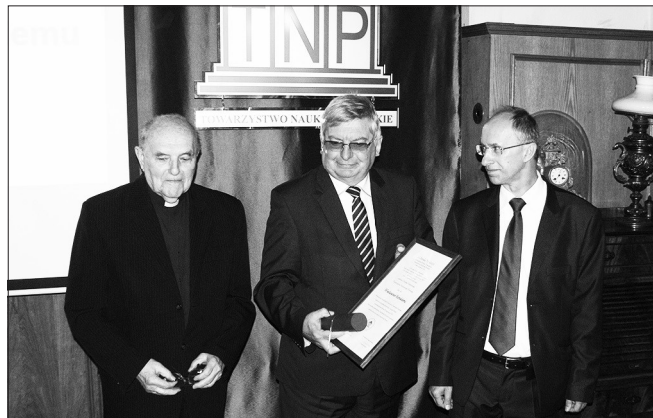
Dyplom uznania, przyznany W. Końskiemu przez Prezydenta Miasta Płocka Andrzeja Nowakowskiego 3 czerwca 2011 r.

150-rocznicy urodzin Ludwika Krzywickiego¹³. Plonem przygotowanej przez niego sesji naukowej, która odbyła się w grudniu 2003 r. w siedzibie TNP na temat *Mazowieckie media lokalne i regionalne* była publikacja o tym samym tytule¹⁴. Podobnej tematyki dotyczyło opracowanie na temat mediów na Kujawach i ziemi dobrzyńskiej, będące plonem sesji naukowej w WSH-E we Włocławku¹⁵. Przez jego ręce przeszły praktycznie wszystkie publikacje TNP, łącznie ok. 130 pozycji, dotyczących Płocka i regionu płockiego.

Wielkim jego dziełem były cztery wydania – od 2002 r. sukcesywnie uzupełnianej co pięć lat – bibliografii zawartości „Notatek Płockich”¹⁶. Dzięki jego benedyktyńskiej pracy powstało opracowanie służące wszystkim historykom Płocka i regionu płockiego, którzy uzyskali znakomite narzędzie, pozwalające łatwo wyszukać interesujące ich artykuły, opublikowane w „Notatkach”. Z przygotowywanego opracowania historycznego prasy płockiej zdążył opublikować tom pierwszy, dotyczący prasy wydawanej do 1945 r.¹⁷ Opracował również bibliografię zawartości 10 lat „Humanizacji Pracy”¹⁸.

We wrześniu 2016 r. za pracę na rzecz TNP na wniosek Zarządu uchwałą Walnego Zgromadzenia członków TNP z 11 kwietnia 2016 r. został

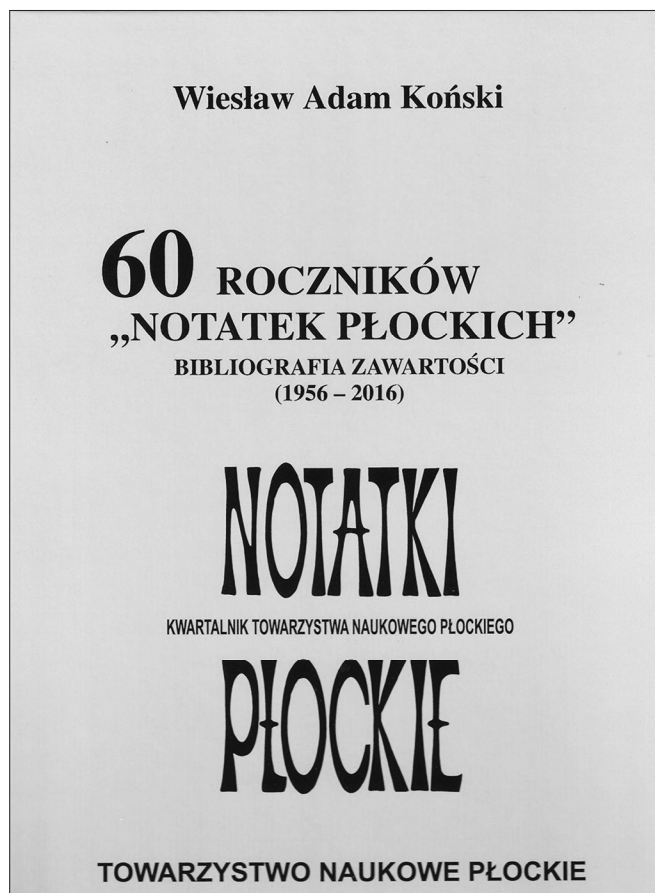
wyróżniony tytułem Członka Honorowego Towarzystwa Naukowego Płockiego. W czasie uroczystości wręczenia dyplomu we wrześniu 2016 r. wygłosił bardzo interesujący odczyt pt. „Wiadomości Płockie (1956-1957) – zapomniany tytuł”, potwierdzając swoją doskonałą znajomość płockiej prasy¹⁹.

Wręczenie doc. dr. W. Końskiemu tytułu Honorowego Członka Towarzystwa Naukowego Płockiego, 29 września 2016 r. Od lewej – ks. prof. M. M. Grybowski, doc. dr W. Koński, dr G. Gołębiowski.
Fot. M. Wróbel

Poza działalnością zawodową i społeczną miał także jeszcze jedną pasję: szaradziarstwo. Od 1967 r. opublikował w prasie ok. 1500 krzyżówek i innych zadań. W swej pracy był bardzo skrupulatny i dokładny. Corocznie na Walnym Zgromadzeniu członków TNP referował wytyczne do planu pracy na rok następny. Za swoją pracę zawodową i działalność społeczną był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany, m.in. Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Brązowym, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski²⁰.

Tak więc – choćby na podstawie tego krótkiego wspomnieniowego szkicu - trudno sobie wyobrazić

Czwarte wydanie bibliografii zawartości „Notatek Płockich” z 2016 r.

W. Koński wygłasza referat nt. „Wiadomości Płockich”. TNP, 29 września 2016 r.
Fot. M. Wróbel

historię i działalność TNP ostatnich niemal 40 lat bez doc. dr. Wiesława Końskiego. Wprawdzie w lutym 2018 r. zrezygnował z funkcji sekretarza generalnego i redaktora naczelnego „Notatek Płockich”, jednak nie zamierzał całkowicie wyłączać się z aktywności w Towarzystwie. Ciągłe był redaktorem przygotowywanego do druku trzeciego tomu *Dziejów Płocka* (po 1945 r.), zamierzał wydać drugi tom

swojej monografii o płockiej prasie (po 1945 r.). Przedwczesna śmierć przerwała te plany. Wiesław Koński pozostanie w naszej pamięci jako człowiek skromny, życzliwy ludziom i służący innym pomocą, jeden z filarów TNP ostatnich 40 lat. Bardzo trudno będzie go zastąpić.

Grzegorz Gołębiowski

Przypisy

- 1 A. Koński, *Płocka Petrochemia 1960-1985*, Płock 1986.
- 2 Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, s. 157; A. Kansy, *Na marginesie swobody. „Notatki Płockie” (1956-2011) – historia i polityka*, Warszawa 2012, s. 294; tegoż, *Docent doktor Wiesław Adam Koński Członkiem Honorowym Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Notatki Płockie” 2016, nr 4, s. 51-52.
- 3 D. Gdańska, *Symposium pt. „Prasa lokalna” (22-23 listopada 1991)*, „Notatki Płockie” 1991, nr 4, s. 3-4; A. Kansy, *Na marginesie swobody...*, s. 187-189; tegoż, *Docent doktor...*, s. 51. Tekst referatu W. Końskiego zob.: W. Koński, *Dzieje prasy płockiej*, „Notatki Płockie” 1991, nr 4, s. 8-15.
- 4 Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *dz. cyt.*, s. 157; A. Kansy, *Na marginesie swobody...*, s. 189-193, 223, 238-240; tegoż, *Docent doktor...*, s. 51-52.
- 5 W. Koński, *Jubileusz 30-lecia „Notatek Płockich”*, „Notatki Płockie” 1987, nr 1, s. 63.
- 6 J. B. Nycek, *40-lecie kwartalnika „Notatki Płockie”*, „Notatki Płockie” 1996, nr 3, s. 53-54.
- 7 A. Wróbel, *Uroczysta jubileuszowa sesja naukowa w TNP z okazji wydania 200. numeru „Notatek Płockich”*, „Notatki Płockie” 2004, nr 4, s. 51-53; *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2004*, Płock 2005, s. 73.
- 8 M. Wróbel, *Konferencja naukowa „Czasopisma towarzystw naukowych”*, „Notatki Płockie” 2016, nr 4, s. 46-50; *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2016*, Płock 2017, s. 62-68.
- 9 Z. P. Kruszewski, *Towarzystwo Naukowe Płockie, podmiot życia publicznego*, Warszawa 2011, s. 176-177; A. Kansy, *Na marginesie swobody...*, s. 198, 200; W. Koński, *Komunikat w sprawie wykazu czasopism naukowych*, „Notatki Płockie” 2014, nr 1, s. 22; tegoż, *Komunikat w sprawie wykazu czasopism naukowych*, „Notatki Płockie” 2016, nr 1, s. 9.
- 10 *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół – Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Małachowskiego w Płocku*, pod red. W. Końskiego, Płock 1995.
- 11 Z. Kozanecki, *Wiek walki o dwie wolności*, oprac. W. Koński, A. Papierowski, J. Stefański, Płock 2001.
- 12 *Płock we wspomnieniach*, pod red. W. Końskiego, Płock 2006.
- 13 *Badania społeczne i ich rolka w kształtowaniu postępu. Ciągłość i zmiana. W 150. rocznicę urodzin Ludwika Krzywickiego. Materiały międzynarodowej konferencji naukowej*, Płock, 19-20 października 2009 r., pod red. W. Końskiego, Płock 2011.
- 14 A. Ciechomska, *Sesja naukowa »Mazowieckie media lokalne i regionalne«*, „Notatki Płockie” 2004, nr 1, s. 54; *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2003*, Płock 2004, s. 97-99. Wygłoszone na sesji referaty opublikowano w: *Mazowieckie media lokalne i regionalne. Materiały z sesji naukowej Płock 18-19 grudnia 2003 r.*, pod red. W. Końskiego, Płock 2005.
- 15 *Media lokalne i sublokalne na Kujawach wschodnich i ziemi dobrzyńskiej*, pod red. W. Końskiego, Włocławek 2007.
- 16 W. A. Koński, *Bibliografii zawartości kwartalnika „Notatki Płockie” za lata 1956-2001. Nr 1-189*, Płock 2002; tenże, *50 roczników „Notatek Płockich”. Bibliografii zawartości (1956-2006). Nr 1-208*, Płock 2008; tenże, *55 roczników „Notatek Płockich”. Bibliografii zawartości (1956-2011). Nr 1-229*, Płock 2012; *60 roczników „Notatek Płockich”. Bibliografii zawartości (1956-2016). Nr 1-247*, Płock 2016.
- 17 W. A. Koński, *Dwa wieki prasy płockiej*, t. 1, 1810-1945, Płock 2012.
- 18 W. A. Koński, *Bibliografia zawartości „Humanizacji Pracy” (2001-2011)*. Numery 199-270, Płock 2013.
- 19 A. Kansy, *Docent doktor...*, s. 51-52; *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2016*, Płock 2017, s. 69-70. Wygłoszony referat był poprawioną i uzupełnioną wersją artykułu publikowanego wcześniej w „Notatkach Płockich”. Zob.: A. Koński, *„Wiadomości Płockie” – organ Miejskiego i Powiatowego Frontu Narodowego (1956-1957)*, „Notatki Płockie” 1986, nr 4, s. 49-56.
- 20 A. Kansy, *Na marginesie swobody...*, s. 296.

WIESŁAW ADAM KOŃSKI (1948-2018)
JOURNALIST, ACTIVIST TNP, UNIVERSITY LECTURER

Summary

Article is about men who died in 5 April 2018. He was activist of Towarzystwo Naukowe Płockie. The deceased perform functions of managing editor in „Notatki Płockie”, he was secretary general and chairperson of a committee editorial. „Notatki” have been edited for 37 years by him. In this time the newspaper was changing in professional popular science newspaper. Otherwise, W. Koński was academic lecturer in few academic institution and he was famous person who interested of the press. He was author and editor many articles and formulate scientific.